

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія розміщення продуктивних сил

Освітня програма «Географія»; «Середня освіта (Географія)»

Спеціальність 106 Географія; 014 Середня освіта (Географія)

Галузь знань 10 Природничі науки; 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри географії та природознавства
(протокол № 5 від “23” січня 2024 р.)

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	6
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	6
6. Ресурсне забезпечення	6
7. Контактна інформація	8
8. Політика навчальної дисципліни	8

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Географія розміщення продуктивних сил
Освітня програма	«Географія», «Середня освіта (Географія)»
Спеціальність	106 Географія 014 Середня освіта (Географія)
Галузь знань	10 Природничі науки 01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3/5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Мета – вивчити основи теорії і практики розміщення продуктивних сил задля здобуття професійних навичок географічного аналізу і синтезу інформації соціально-економічного характеру.

Цілі:

- оволодіння теоретичними знаннями з дисципліни;
- оволодіння методами аналізу розміщення продуктивних сил;
- оволодіння методами аналізу статистичних баз даних;
- здобуття навичок самостійного дослідження продуктивних сил регіону;
- встановлення основних трендів у зміні розміщення продуктивних сил України.

Компетентності:

К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів .

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, у процесі виявлення та оцінки педагогічних проблеми, вироблення рішень щодо їх усунення.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.

СК14. Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР03. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПР04. Аналізувати географічний потенціал території

ПР05. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

ПР09. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

ПР14. Поглиблені знання про принципи структурної й функціональної організації географічних (в т.ч. рекреаційних) об'єктів, явищ і процесів, професійне володіння методами систематизації, типології та класифікації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Теоретико-методологічні засади курсу «Розміщення продуктивних сил».	<p>Ознайомитись з такими поняттями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт і предмет дослідження соціально-економічної географії та географії розміщення продуктивних сил. 2. Місце соціально-економічної географії і РСГС в системі наук. 3. Структура соціально-економічної географії. 4. Практичне значення і завдання соціально-економічної географії і РСГС. 5. Концепція розміщення продуктивних сил. 	4	Питання Практична робота № 1
2.	Історія розвитку економічної та соціальної географії	<p>Ознайомитись з такими поняттями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія наукової дисципліни. 2. Етап становлення (1930-50-ті роки). 3. Етап формування теоретичних основ (1960-80-ті роки). 4. Сучасний етап. 	4	Питання Практична робота № 2
3.	Закономірності та принципи розміщення продуктивних сил.	<p>Ознайомитись з такими питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закономірність територіального поділу праці. 2. Закономірність регіональної інтеграції. 3. Закономірність територіальної комплексності. <p>Закономірність територіальної диференціації продуктивних сил.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закономірність зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів. 2. Принципи розміщення розміщення виробництва. 	4	Питання Практична робота № 3

4.	Категорія «Територіальна організація суспільства»	Володіти знаннями про: 1. Поняття «Територіальна організація суспільства». 2. Компонентна структура територіальної організації суспільства. 3. Просторова структура територіальної організації суспільства. 4. Функціонально-управлінська структура територіальної організації суспільства. 5. Стадійні зміни територіальної організації суспільства.	6	Практична робота № 4
5.	Основи вчення про географічне положення	Знати поняття: 1. Основи вчення про географічне положення. 2. Місце. Географічне положення. Геопростір. 3. Географічне та політико-географічне положення країни.	6	Питання Практична робота № 5
6.	Системно-структурна формалізація територіальної організації суспільства. Територіальні структури.	Знати поняття: 1. Концепція територіальної структури. 2. Типи територіальних структур.	6	Питання Тести Практична робота № 6
7.	Проблеми територіальної організації продуктивних сил у воєнний час та у час повоєнного відновлення України.	1. Проблеми вимушеної міграції українців. 2. Релокація виробництв в Україні. 3. Відновлення України від наслідків війни на засадах неоекономіки: секторальний та просторовий підходи. 4. Проблеми відбудови міст, що постраждали від урбіциду. 5. Стратегія відбудови регіонів України з метою забезпечення стійкого миру. 6. Міжнародна допомога у відбудові України.	60	Контрольні питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	25
Практичне заняття	25
Самостійна робота	30
Індивідуальне завдання	20

Максимальна кількість балів	100
-----------------------------	-----

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Номер навчального заняття (залежить від розподілу у розділі I)								Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Лекції		10		10		5			25
Практичні роботи	10		10		5				25
Самостійна робота							30		30
Індивідуальні завдання								20	20
Всього за заняття	10	10	10	10	5	5	30	20	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Данилишин Б. Якими мають бути стратегічні напрями відбудови національної економіки // Економічна правда. 2022. 1 вер. URL: https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/1/691022/ (дата звернення: 12.11.2023) Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. Київ, 2006. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEX_T/KNIGI/KONDOR/EKONOMIC_SL_2006.pdf (дата звернення: 12.11.2023) Іщук С.І., Гладкий О.В. Соціальна та економічна географія: Теорія і методологія (навчальний посібник). К., 2015. Кіндзерський Я. Повоєнне відновлення промисловості України: виклики та особливості політики // Економічний аналіз. 2022. Т. 32. № 2. С. 101–117. Короткий словник географічних термінів і понять. URL: https://geoknigi.com/book_view.php?id=346 (дата звернення: 12.11.2023) Круль В.П. Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний погляд до 70-80-х рр. ХХ ст.). Чернівці, 2018. 343 с. Лісовський С. А. Україна як донор економічного розвитку росії та срср. Український географічний журнал. 2022, 2(118). С. 53-64. Мезенцев К.В. Регіональне суспільно-географічне прогнозування. Електронний підручник. К., 2008. 136 с. Наука за 30 секунд. Економіка. 50 найвизначніших думок з економічної теорії, які можна пояснити за пів хвилини / упоряд. Д. Маррон. К., 2020. 160 с. Підгрушний Г. П. Формування системи полюсів зростання в Україні як передумова її переходу до моделі поліцентричного просторового розвитку // Укр. геогр. журн. 2017. № 1. С. 48–54. План відновлення України. Відновлення України : вебпортал. URL: https://recovery.gov.ua/ (дата звернення: 22.09.2022) 	

12. Прокопенко Н. О. Комплексне оцінювання трудового потенціалу регіонів України. Український географічний журнал, 2023, № 1. С. 46-53 URL: <https://ukrgeojournal.org.ua/uk/node/775>
13. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 372 с.
14. Робочі групи / Національна рада з відновлення України від наслідків війни // Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/robochi-grupi> (дата звернення: 17.10.2022)
15. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. Чернівці, 2010. 552 с.
16. Савчук І.Г. Словник суспільної географії. URL: <https://geohub.org.ua/node/37> (дата звернення: 12.11.2023)
17. Сливка Р. Методичні рекомендації до виконання практичних робіт із навчального курсу «Географія розміщення продуктивних сил». Івано-Франківськ: ПНУ Е-видання, 2024. – 20 с.
18. Сливка Р., Сливка Л. Постконфліктне врегулювання і розвиток Івано-Франківської територіальної громади // Географічна освіта і наука: виклики і поступ: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті (м. Львів, 18-20 травня 2023 р.) / відповід. редактори: В. Біланюк, Є. Іванов. У 3-ох томах. Львів: Простір-М, 2023, Том.1. С. 211-214.
19. Сливка Р. Р. Просторові трансформації міського середовища Донбасу під впливом воєнного урбіциду, Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Географічні науки, 2018. Вип. 8, 119-128.
20. Словник географічних термінів 11 клас. URL: <https://vseosvita.ua/user/id399319/blog/slovnnyk-heohrafichnykh-terminiv-11-klas-42414.html> (дата звернення: 12.11.2023)
21. Словник географічних термінів. URL: https://pilihrim.blogspot.com/p/blog-page_80.html (дата звернення: 12.11.2023)
22. Соціально-економічна географія світу. Атлас для 10-11 класів URL : <https://www.calameo.com/read/001758327817b1e460baf> (дата звернення: 12.11.2023)
23. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. Одеса, 2000. 366 с.
24. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика: Навч. посб. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
25. Топчієв О.Г. та ін. Методологічні засади географії. Херсон, 2020. – 366 с.
26. Geography Through Diagrams. Oxford: Oxford Publishing Press, 2001. 176 p.
27. Maruniak, Eu. O., Palekha, Y. M., Kryshtop, T. V. Planning of Spatial Development in Times of War and Reconstruction: a Vision for Ukraine. Український географічний журнал. 2022, 4(120). С. 13-22.
28. Zakharchenko, V. I. Restoration of Ukraine From the Consequences of the War by Means of Neo-Economy: Sectoral and Spatial Approaches. Український географічний журнал. 2022, 4(120). С. 23-36.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 209, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/
---------	---

	електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, академічний обмін, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття та здачі тестів у аудиторії.</p> <p>Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час тестувань, екзамену чи практичних робіт.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного вівторка в 17.00 онлайн
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження балу на 20 %
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження балу на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 5 балів

Викладач _____